Вінницький національний технічний університет
Кафедра філософії та гуманітарних наук,
Факультет електроенергетики та електромеханіки

ФІЛОСОФІЯ

(Обов'язковий)
І (бакалавр) рівень вищої

Освітня програма всі

Спеціальність всі

Викладач: Головашенко І. О.

Мова викладання: українська

Семестр – 4

Кредитів ЕКТС – 3

Лекцій – 18 год.

Практичних – 27 год.

Самостійна робота – 45 год.

Вид контролю: диф. залік

Передумови для вивчення – Вивчення дисципліни безпосередньо базується на знаннях і вміннях, отриманих під час опанування курсу «Історія та культура України».

Мета вивчення дисципліни "Філософія" полягає в тому, що студент при знайомстві зі світом філософських систем і концепцій, долучається до філософського способу осягнення світу, що включає різні прийоми критичного мислення забезпечуючи формування цілісної картини світу на ціннісно-світоглядних засадах.

Компетентності:

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності під час навчання та в подальшій професійній діяльності.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у біомедичній інженерії або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів хімічної, біологічної та медичної інженерії, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Формулювати логічні висновки та обґрунтовані рекомендації щодо оцінки, експлуатації та впровадженні біотехнічних, медико-технічних та біоінженерних засобів і методів.

ПРН 3. Управляти комплексними діями або проєктами, нести відповідальність за прийняття інженерних рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 6. Вміти спілкуватися з професіоналами в області охорони здоров'я державною та іноземною (англійською або однією з інших офіційних мов ЄС) мовами та розуміти їхні вимоги до біомедичних продуктів і послуг.

Результати навчання: (тільки для обов'язкових, беруться з відповідної ОПП) сформувати та збагатити культуру мислення та світоглядну культуру студента (оперування поняттями і судженнями, визначення суттєвого, розкриття взаємозв'язків і протиріч; застосування розмаїття методологічних підходів до істини і взаємодії зі світом) та її практичне застосування у самостійних роздумах, поглядах, переконаннях;

– сприяти засвоєнню загальнолюдських цінностей та пріоритетів;

– ознайомити з основними філософсько-теоретичними системами сучасності та в історії філософії, їх проблематикою, методами, мовою;

– сформувати навички критичного відношення до дійсності, виявляючи можливості, засоби та напрямки її зміни та розвитку;
– сприяти підвищенню творчого потенціалу особистості;

Тематика

<u>Змістовий модуль 1. Загальне поняття філософії. Історія філософії давньої й класичної філософії (до XIX ст.)</u>

Тема 1. Поняття світогляду.

Становище людини в світі. – Суспільне життя, проблема узгодженої діяльності та неусувність світоглядної уніфікації. – Визначення світогляду. – Специфіка світоглядного знання, його відмінність від науки. – Типи суспільних суб'єктів і типи світогляду.

Тема 2. Предмет та функції філософії

Термін „філософія" і проблема предмету філософії як форми світогляду. – Статус історії філософії в філософському знанні. – Відмінність філософії від релігії. – Чому філософське знання є плюралістичним, спільні та відмінні риси філософії та науки.

Тема 3. Антична філософія:

-Класичний етап античної філософії

Сократівська спадщина в ранніх діалогах. – Вчення про ідеї. – Теорія пізнання. Утопія ідеальної держави, проблема перетворення суспільства за теоретичним проектом.

Критика теорії ідей, вчення про чотири початки речі. – Фізика якостей. – Енциклопедизм Аристотеля.

-Еліністичний етап античної філосоії

Суспільні катаклізми елліністичної доби, криза полісу і зміна філософських пріоритетів. Соціальне розчарування й індивідуальне блаженство.

Стоїцизм. Скептицизм. Епікуреїзм.

Тема 4.Філософія Нового часу і Просвітництво(XVII-XVIIIст.)

Новочасний емпіризм (Френсис Бекон).

Раціоналізм і сенсуалізм в філософії XVII століття (Декарт, Спіноза, Лейбніц).

Теорії природного права і філософія Просвітництва.

Тема 5. Німецький ідеалізм кінця XVIII – поч. XIX ст.

Пізнавальний процес за Кантом: апріорне, трансцендентне, трансцендентальне. Поняття «речі у собі».

Пізнавальні здатності: чуттєвість, здатність розуміти, розум.

Поняття досвіду, науки і цілей людського існування.

Змістовий модуль 2. Історія новітньої філософії (XIX–XX ст.) та основні проблеми сучасної філософії.

Тема 6. Філософія XIX ст. (Позитивізм, марксизм, філософія життя, ніцшеанство)

Філософські витоки позитивізму.

Головні ознаки позитивізму: науковість, боротьба проти метафізики.

Функції позитивної філософії

Тема 7. Філософія XX ст. (неопозитивізм і аналітична філософія, психоаналіз, філософська антропологія, прагматизм, неотомізм)

Програма «верифікації» М. Шліка.

Ідеї Б. Расела та Л. Вітгенштейна.

Фальсифікаціонізм Карла Поппера

Тема 8. Філософія XX ст. (феноменологія, герменевтика, структуралізм і постструктуралізм).

Структури свідомості й явища,

Інтенціональний об'єкт

Тема 9. Головні проблеми сучасної епістемології та філософії науки.

Опозиція «суб'єкт — об'єкт

Концепція об'єктивного змісту знанняі «пізнання без суб'єкта пізнання»

Тема 10. Соціальна філософія: суспільство, його походження, структура та системоутворювальні фактори.

Суспільство, його структура та системоутворювальні фактори.

Тема 11. Філософія культури та філософія історії.

Феномен «культури»
Формаційна концепція історії
Цивілізаційна концепція історії

Індивідуальні завдання

Робочим навчальним планом передбачені 1 контрольну роботу для студентів заочної форми навчання. Крім того, за рішенням кафедри студенти готують реферати з окремих тем курсу та доповіді на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ.

Контроль

Поточний контроль проводиться шляхом написання колоквіумів у формі контрольної роботи або тестів.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться шляхом складання

недиференційованого заліку за темами, що охоплюють весь курс дисципліни.

Недиференційований залік може проводитись за допомогою усного опитування

та/або тестів.

Оцінювання результатів навчання

Вид роботи	Модуль	
	1	2
1. Виконання практичних завдань	10	10
2. Виконання завдань з СРС	10	10
3. Колоквіуми / 1 колоквіум –/	30	30
Всього	50	50

Політика курсу

Викладач та всі учасники освітнього процесу з дисципліни зобов'язані дотримуватися тих морально-етичних норм, які викладені у Кодексі етики ВНТУ, Положення про академічну доброчесність у ВНТУ, Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному технічному університеті і розуміють, що за порушення викладених у положеннях принципів учасники освітнього процесу несуть повну особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Баумейстер А. Буття і благо. – Вінниця: Т.П. Барановська, 2014.
2. Влодарський А. Бог вже існує // URL: < http://zbruc.eu/node/58310>
3. Гейзенберг В. Шаги за горизонт. – М.: Прогресс, 1987. – 368 с. (наука как средство взаимного понимания народов, с. 23-33, О соотношении гуманитарного образования, естествознания и западной культуры, с.34-45, Конец физики? С. 201-207, Естествознание и техника в политических событиях нашего времени. С. 324-327.)
4. Дамасіо А. Таємниця свідомості // URL: < https://www.ted.com/talks/antonio_damasio_the_quest_to_understand_consciou

sness/transcript?language=uk>
5. Кайку М. Візії: Як наука змінить XXI сторіччя. – Львів: Літопис, 2004.
6. Кайку М. Фізика майбутнього. – Львів: Літопис, 2013.
7. Кривенко С. Чи можливі вольові рішення? // URL: <http://zbruc.eu/node/54197>
8. Нова форма штучного життя // URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/nova-forma-shtuchnogo-zhittya>
9. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій. – Львів: Новий Світ 2000. – 2007.
10. Ратніков В.С. Основи філософії науки і філософії техніки: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 291 с.
11. Ратніков В.С., Макаров З. Ю. Історія та філософія науки. Хрестоматія. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 416 с.
12. Сепетий Д. Свідомість як суб'єктивність: таємниця Я. – Запоріжжя, ЗНМУ, 2011.
13. Синиця А. (Ред.). Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку. – Львів: Літопис, 2015.
14. Хома О. Мислення: теорії та експерименти // URL: < http://innovations.com.ua/ua/articles/mark/19760/mislennya-teoriji-ta-eksperimenti>
15. Худ, Б. Иллюзия «Я», или Игры, в которые играет с нами мозг. – Москва: ЭКСМО, 2015.
16. Чалмерс Д. Аргумент 1: Логічна можливість зомбі (переклад з англійської А. Леонова) // Філософська думка, 2015. – С. 60-67.
17. Чалмерс Д. Лицем до лиця з проблемою свідомості // Актуальні проблеми духовності. – Кривий Ріг, 2013. – Вип.14. – С.121-152.
18. Шмідт Е., Коен Дж. Новий цифровий світ: як технології змінюють державу, бізнес і наше життя. – Львів: Літопис, 2015.
19. Штучний інтелект // URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/psychology/10119/>
20. Chalmers D. The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory (1996). Oxford: Oxford University Press, 1996.
21. Libet B. Reflections on the Interaction of the Mind and Brain. In: Progress in Neurobiology. – 2006. – № 78. – P. 322–326.
22. Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей / Ред.Барбара Кассен. – К.: Дух і Літера, 2009. – Т. 1 – 576 С.
23. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей / пер. з фр. – К.: Дух і Літера. – Т.2. – 488С

Допоміжна

1. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / Пер. з нім. – Київ: Лібра, 2001.
2. Клонирование человека // Человек. – 1998. – № 3. – С. 23-24.
3. Моисеев Н.Н. Расставание с простотой. – М.: Аграф, 2000. – 480 с.

4. Ожеван М.А. Людський вимір науки та наукові «виміри» людини. – К.: Либідь, 1992. – 172 с.
5. Freeman A. and Sutherland, J. K. B. (Eds.), The volitional brain: Towards a neuroscience of free will. Imprint Academic, 1999.
6. Mele A. Free Will and Luck. – Oxford: Oxford University Press, 2006.
7. Schultze-Kraft M. Et al. The point of no return in vetoing self-initiated movements // URL: <http://www.pnas.org/content/113/4/1080.abstract>